

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 60

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 23/07/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng học, chào mọi người! Cảm Ứng Thiên câu thứ 22, ở trong chú giải có hai câu nói rất hay: *“Tâm ưa thích điều thiện thì mọi người như nhau”*; hay nói cách khác, con người đều có tâm yêu thích thiện. Thế nhưng việc thiện, hành thiện cần phải có người đề xướng; người đề xướng cũng chính là người dẫn đầu mà chúng ta thường nói, là bậc chí sĩ nhân từ chân thật. Tại sao họ có thể dẫn đầu? Cũng chính là nói họ đem đạo lý mà họ đã sáng tỏ thật sự thực hiện rồi, cho nên có thể khởi tác dụng dẫn đầu. Lại nói: *“Thiên hạ không lo không có người có sức, chỉ lo không có người phát đại nguyện mà thôi”*, hai câu nói này cũng là ý nghĩa này, cho nên người phát tâm đại nguyện vô cùng hiếm có.

Phật ở trong kinh luận thường khuyên chúng ta phát tâm Bồ-đề. Phát tâm Bồ-đề thật sự là quá khó, nhưng không phát tâm Bồ-đề thì không cần bàn đến chuyện tu hành. Ngược lại với tâm Bồ-đề là mê hoặc, người mê hoặc, dù cho có tu nhưng thành tựu là rất hữu hạn, cho nên nhất định phải phá mê khai ngộ. Công phu tu hành toàn ở đời sống thường ngày, tập khí tật xấu của bản thân chúng ta nhất định phải biết, biết là giác ngộ, không biết là mê hoặc. Cứ lấy đời sống thường ngày để nói, hơi có một chút không như ý thì liền không tự tại, không thoải mái, chúng ta ở trong thói quen nên đều cảm thấy điều này không vấn đề gì, đều không hề lưu ý những hiện tượng này, đâu biết rằng những hiện tượng này chính là tạo nghiệp. Người không đọc kinh Phật thì không biết, người chưa thể hiểu sâu nghĩa thú thì cũng không biết. Tại vì sao không vui? Tại vì sao không tự tại? Còn không phải là phân biệt, chấp trước hay sao? Nếu bạn không có phân biệt, chấp trước thì bạn đâu có loại tâm thái này? Phân biệt chấp trước khó đoạn. Phần trước tôi đã kể với quý vị về công án bạn đồng học đó của An Thế Cao, long vương của hồ Cung Đình, đời trước là đồng học với An Thế Cao. Long vương là đường súc sanh, tại sao một người tu hành lại bị đọa vào đường súc sanh? Chính là do hơi không như ý, chút không vui nhỏ. Vào thời đó người xuất gia đi trì bát khát thực, vị pháp sư xuất gia này tu rất tốt, *minh kinh hảo thí*, kinh giáo rất thông đạt, giảng kinh thuyết pháp rất hay, lại ưa thích bố thí, pháp duyên thù thắng.

Pháp sư như vậy rất khó được! Khi đi khát thực nhận được cơm rau không hợp với khẩu vị của mình, trong tâm có một chút không vui, chỉ một chút xiu không vui như vậy mà đọa lạc vào đường súc sanh.

Chúng ta nghĩ thử, đức hạnh của chúng ta ngày nay không bằng ông; tâm sân giận, tâm phân biệt, tâm đồ kỵ, tâm chấp trước của chúng ta không biết nặng hơn ông gấp bao nhiêu lần, ông còn có thể làm long vương, thử nghĩ xem tương lai chúng ta thành cái gì đây? Đây đều là sự thật. Cho nên, người chân thật tu hành thì ngay trong những cảnh duyên này lập tức giác ngộ, lập tức quay đầu, tu tâm thanh tịnh, tu tâm bình đẳng. Tâm thanh tịnh là đạo, tâm bình đẳng là đạo, tu hành là ngay trong đời sống thường ngày, là ngay chỗ khởi tâm động niệm phải tỉ mỉ quán chiếu, ta có còn chấp trước hay không, có còn phân biệt hay không? Chúng ta đối với người, với việc, với vật có còn ưa thích, có còn ghét bỏ hay không? Việc thuận theo ý mình thì sanh tâm hoan hỷ, không thuận theo ý mình thì sanh tâm sân giận, chỉ một mảy may sân giận, không muốn qua lại với người này, không muốn thấy họ là chúng ta sai rồi. Chúng ta vẫn còn phân biệt chấp trước, chúng ta vẫn chưa buông xuống; trong tâm vẫn còn tính toán, vẫn còn thị phi, vẫn còn được mất, vẫn còn yêu ghét, vậy làm sao được? Là phạm phu lạc đạo chính cống.

Do đó, chúng ta mới thể hội được điều mà trong kinh Địa Tạng nói: “Chúng sanh cõi Diêm-phù-đề khởi tâm động niệm không gì chẳng phải tội”, chúng ta đã lĩnh hội được câu nói này. Nếu không có tỉ mỉ quán chiếu, lắng lòng phản tỉnh thì chúng ta thấy trong kinh vẫn luôn cho rằng ngài nói quá mức rồi. Tỉ mỉ quán sát, phản tỉnh một chút, những điều trong kinh nói từng câu từng chữ đều là chính xác, một chút cũng không sai. Người chân thật tu hành, người đại tu hành là ngay trong cảnh duyên đem những tập khí phiền não này loại bỏ thật sạch sẽ, đem những góc cạnh này mài dũa cho thật nhẵn bóng, đó là chân thật tu hành. Tu hành luyện công phu ở đâu thì chúng ta đã hiểu rõ, hiểu rõ rồi thì phải thật làm. Ở trong đời sống thường ngày, đối nhân xử thế tiếp vật không có gì khác, chính là một câu “nhìn thấu, buông xuống”. Nếu có một mảy ý niệm khởi lên thì phải buông xuống ý niệm này, biết được trong tâm thanh tịnh, trong tâm bình đẳng, trong chân tâm không có mảy may ý nghĩ. Có mảy may ý nghĩ khởi lên, đó chính là vô minh khởi lên rồi; chúng ta phải hiểu rõ đạo lý này, đó là vô minh. Nếu chúng ta không dụng công phu ở trong đây thì làm sao có thể thành tựu? Tịnh tông dụng công quả thật thuận tiện hơn pháp môn khác quá nhiều. Tịnh tông là đề khởi một câu Phật hiệu, vừa khởi tâm động niệm thì tự mình phát giác, người xưa gọi là

“không sợ niệm khởi, chỉ sợ giác chậm”. Ý niệm vừa khởi thì bạn lập tức phát giác, ý niệm thứ hai là “A-di-đà Phật”, đem ý niệm này đổi ngay, đổi thành A-di-đà Phật, đây gọi là niệm Phật.

Niệm Phật vốn dĩ là cách niệm như vậy. Niệm một câu A-di-đà Phật này liền đem ý niệm này của bạn san bằng, đã đánh bay ý niệm này, niệm Phật như vậy công phu mới gọi là đắc lực. Ngày nay chúng ta, có người nói công phu đã đắc lực, chưa chắc! Đã hiểu sai ý nghĩa, thế nào mới gọi là đắc lực? Hai chữ này họ chưa làm rõ ràng, chưa làm sáng tỏ. Công phu thật sự đắc lực là niệm niệm dập tắt tham sân si, niệm niệm dập tắt thị phi nhân ngã, niệm niệm dập tắt bốn tướng thì công phu này mới đắc lực. Không những bốn tướng không còn nữa, mà bốn kiến cũng không còn, kinh Kim Cang sau cùng nói: “Thấy ta, thấy người, thấy chúng sanh, thấy thọ giả.” Người dụng công thật sự, trong 24 giờ hạ công phu ngay chỗ này, đâu có công phu đẹp vọng tưởng? Thế nhưng quý vị phải biết, nếu như công phu một khi không đắc lực thì vọng tưởng liền khởi lên, trong Phật pháp gọi là quán chiếu; quán chiếu nếu mất rồi, không chiếu được nữa thì vọng tưởng liền khởi lên, tạp niệm liền khởi lên. Chính chúng ta thường xuyên phản tỉnh, thường xuyên giác ngộ, thường xuyên cảm thấy vô cùng hổ thẹn, khởi tâm động niệm vẫn đang tạo nghiệp. Ở trong đời sống thường ngày, chúng ta biết Bồ-tát Phổ Hiền nói rất rõ ràng: “Hằng thuận chúng sanh, tùy hỷ công đức”, nhưng vẫn không thể làm được, việc vẫn làm là hằng thuận chính mình như cũ, thuận theo tập khí phiền não của chính mình, thuận theo vọng tưởng, phân biệt, chấp trước của chính mình, việc chúng ta vẫn làm là việc này.

Nhưng mà phải giác ngộ, nếu cứ làm việc này thì chắc chắn không thể thoát khỏi lục đạo luân hồi. Mong cầu vãng sanh, đó là hy vọng của bạn nhưng chưa chắc có thể đạt được, đây là lời thật, không phải giả, tuyệt đối không gạt người. Vạn người niệm Phật, vạn người mong muốn vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc nhưng thật sự có thể đi được chỉ có hai, ba người, lời này trước đây thầy Lý thường nói. Là nguyên nhân gì? Không buông xuống vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, vẫn cứ thuận theo phiền não tập khí. Làm sao mới có thể vãng sanh? Mức độ thấp nhất là thuận theo A-di-đà Phật, niệm niệm đều là A-di-đà Phật thì người này mới có thể vãng sanh. Câu Phật hiệu “A-di-đà Phật” này mới thật sự đem vọng tưởng, phân biệt, chấp trước của mình đè xuống được, đây là phục phiền não, hoàn toàn chưa có nói đoạn. Người chân thật tu hành chính là người phát nguyện dẫn đầu mà chỗ này nói, họ có thể làm tấm gương cho mọi người, họ làm tấm gương không phải cố ý làm, bản thân họ vốn là làm như vậy, không phải cố

ý làm bộ làm dáng cho người ta xem, không có ý nghĩ này. Nếu có ý nghĩ này là rơi vào trong vọng tưởng, là rơi vào trong phân biệt chấp trước.

Cho nên đó không phải chân tâm, chân tâm không có làm ra vẻ, chân tâm là rất tự nhiên; thuận theo tự nhiên đó là chân; trái ngược tự nhiên đó là tạo tác, đó là giả, đó là hư vọng. Tâm hư vọng thì không thể sanh về thế giới Cực Lạc, phàm là người vãng sanh về thế giới Tây Phương Cực Lạc, người nào cũng là tâm chân thành; hay nói cách khác, người nào cũng là chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi, tuyệt đối không phải nói có tâm hư vọng vẫn có thể vãng sanh, không có đạo lý này. Tâm hư vọng niệm Phật là chỉ kết pháp duyên với A-di-đà Phật, trồng thiện căn, đời này không thể đi, vậy phải đợi đến đời sau, đợi đến đời sau nữa. Đời sau, đời sau nữa, khi nào gặp được duyên phần này, gặp được pháp môn niệm Phật, đến khi nào bạn dùng tâm chân thật, cũng chính là nói bạn phải dùng tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi, niệm Phật cầu sanh Tịnh độ thì bạn chắc chắn được sanh, đạo lý này không thể không biết. Chúng ta hiện nay biết rồi, biết thì hiện nay liền dùng, hiện nay liền học tập, chúng ta đời này sẽ được vãng sanh.

Có thể vãng sanh hay không, vãng sanh phẩm vị cao hay thấp, đại sư Thiện Đạo nói rất hay, “đều ở gặp duyên khác nhau.” Chúng ta ngày nay gặp duyên thù thắng, đối với những đạo lý, phương pháp, cảnh giới này, trên cơ bản đều hiểu rõ ràng, hiểu tường tận rồi. Sau khi sáng tỏ, chúng ta phải biết làm người, biết cách sống. Làm người như thế nào? Sống như thế nào? Là vọng tưởng, phân biệt, chấp trước mà làm người. Đối với tất cả chúng sanh là dùng tâm thanh tịnh đối đãi, tâm chân thành đối đãi, tâm bình đẳng đối đãi; dứt khoát không khởi ý niệm “cái này tốt, cái kia không tốt”, nhất định muốn tranh với người khác, nhất định phải tính toán, tính toán đến cuối cùng là bản thân đọa tam đồ. Bạn muốn hỏi vì sao vậy? Tam đồ là chính bạn tạo ra, hết thấy pháp từ tâm tưởng sanh. Bạn chấp trước như vậy, tranh hơn như vậy, muốn thắng, háo thắng như vậy, đây là nguyên nhân thật sự của đọa lạc. Chúng ta xem thấy ở trong kinh luận, chư Phật Bồ-tát có tranh nhau hay không? Không có. Tại vì sao không tranh? Các ngài biết được một đạo lý, “phàm những gì có tướng đều là hư vọng”, người tốt, thuận cảnh là hư vọng; người xấu, nghịch cảnh cũng là hư vọng, cho nên tất cả cảnh duyên bày ngay trước mắt, tâm của họ như như bất động. Trong kinh Kim Cang nói “không chấp nơi tướng, như như bất động”, cho nên tâm tranh đấu một chút cũng không có.

Chân tâm là niệm, không có ý niệm. Phật lại sợ người hiểu lầm câu “chân tâm là niệm”, lại sợ bạn hiểu thành “vô tướng định”, cho nên lại nói thêm một

câu là “lià niệm là lià vọng niệm”, ý này chính là nói họ còn có chánh niệm. Thế nào là chánh niệm? Niệm mà không niệm, đó là chánh niệm; không niệm mà niệm là chánh niệm ý này sâu. Thế nhưng chúng ta phải thể hội được, niệm mà không niệm, cái niệm đó là niệm hết thấy chúng sanh, là niệm Phật, niệm pháp, niệm tăng. Điều này trong kinh Di-đà thường nói, niệm Phật, niệm pháp, niệm tăng là lợi ích hết thấy chúng sanh, hết thấy chúng sanh chính là Phật, chính là pháp, chính là tăng, niệm này là chánh niệm. Thế nào là không niệm? Tuy niệm Phật, niệm pháp, niệm tăng, niệm lợi ích hết thấy chúng sanh mà tâm địa của mình từ đầu tới cuối luôn thanh tịnh, đích thực không có khởi một ý niệm. Hai cái này là đồng thời, không có trước sau, vậy mới là chánh niệm.

Ý niệm của ai là chánh niệm vậy? Pháp thân Đại sĩ, chúng ta biết được Pháp thân Đại sĩ không còn phân biệt, nhất định không có phân biệt, nhất định không có chấp trước, phiền não chướng, sở tri chướng đã đoạn rồi, vô minh cũng đã phá mấy phần, chân tâm hiển lộ; cũng chính là chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi đã hiển lộ ra, họ dùng tâm này. Phàm phu thì làm trái ngược lại với điều này, hay nói cách khác, phàm phu không có tâm chân thành, phàm phu là tâm hư vọng, tâm ô nhiễm, tâm cao thấp (bất bình), tâm mê hoặc, tâm tự tư tự lợi; hoàn toàn trái ngược với điều này, cho nên phàm phu không dễ thoát khỏi lục đạo luân hồi. Chúng ta nếu tu hành thì phải đem tâm này chuyển đổi trở lại, đổi lại 180°, biết dùng tâm chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi, đây là tâm Bồ-đề, đây là chân tâm, là tâm Phật. Tâm này khởi tác dụng chính là hạnh Bồ-tát, hạnh phúc mỹ mãn chân thật, người thế gian gọi là “chân thiện mỹ huệ”.

Cho nên chúng ta biết được, một may mắn chấp trước cũng không được có; nhưng mà loại tập khí tật xấu này không hay không biết liền bộc lộ ra, mọi lúc mọi nơi bạn đều có thể nhìn thấy. Nhìn thấy người khác lập tức nghĩ đến chính mình có hay không? Tự mình không dễ gì nhìn thấy tật xấu của mình, nhìn thấy người khác thì lập tức xoay trở lại, hồi quang phản chiếu thì có thể nhìn thấy chính mình, chính mình là một người như thế nào. Nhìn thấy mình, đây là giác ngộ, đem những tập khí tật xấu này của mình nhanh chóng sửa đổi trở lại thì là chân thật tu hành. Kinh không thể không đọc, không thể không nghe, mới bắt đầu nghe thì thấy rất buồn chán, thế nhưng không nghe thì tập khí tật xấu quả thật tự mình không thể nhận ra, vĩnh viễn không có một ngày tỉnh ngộ, sửa đổi, vậy thì có nguy không? Học Phật kiểu này là chúng ta học suông rồi.

Cơ duyên học Phật này của Singapore, tôi thường nói, tôi tuyệt đối không phải khen mình chê người, tôi là nói lời rất thành thật, đây là nhân duyên hiếm có xưa nay trong và ngoài nước, các bạn có thể thể hội được không? Các bạn có thể nhìn ra được không? Bạn đi đến nơi nào có thể gặp được nơi như vậy, ngày ngày giảng kinh, niệm Phật đường 24 giờ niệm Phật không gián đoạn, người từ bốn phương tám hướng đều đến tham học, người từ nơi khác, từ nước ngoài đều đến, hiện nay mỗi tháng đến khoảng 500 người, người các nơi đều đến, duyên này thù thắng. Chúng ta tiếp xúc những người này, giống như là tiếp xúc được toàn thể giới, không cần rời khỏi một bước mà cả thế giới chúng ta đều tiếp xúc được, bạn nói duyên này thù thắng biết bao. Học giảng kinh thuyết pháp, pháp duyên thù thắng không gì bằng! Giảng kinh thuyết pháp quan trọng nhất là quán cơ. Nhiều người như vậy đến tham học, hằng ngày tiếp xúc chính là quán cơ. Bạn hiểu rõ người các nơi trên toàn thế giới, cái họ nghĩ là gì? Suy nghĩ của họ là gì? Cái họ thấy là gì? Cái họ nghe là gì? Lời họ nói và gì? Việc họ làm là gì? Chỉ cần bạn lưu ý, nhìn qua là biết ngay, sau đó bạn thuyết pháp mới khéo cơ.

Những người từ nơi khác đến, chúng ta đều tiếp đãi thân thiết, kết pháp duyên với họ. Sau khi họ trở về thì sẽ nhớ đến các bạn, sẽ không quên các bạn, tương lai các bạn có thành tựu, họ sẽ lễ thỉnh các bạn đến giảng kinh, vậy pháp duyên của bạn thù thắng rồi. Tôi kết pháp duyên còn phải bôn ba khắp các nơi trên toàn thế giới, các bạn không cần phải chạy đi đâu, ngồi ở đây thì đã kết được, không phải chịu vất vả như vậy mà đã kết pháp duyên với chúng sanh trên toàn thế giới. Vấn đề chính là các bạn phải có trí tuệ, phải biết, ở trong tông môn thường nói “hiểu không”, bạn hiểu hay không? Hiểu thì thành tựu rồi. Trân quý cái cơ duyên này, cơ duyên khó được mà dễ mất, ngạn ngữ thường nói: “Hoa đẹp không thường nở”, cơ duyên tốt rất khó gặp được, nhất định phải trân quý, nhất định không thể luống qua. Thế gian có không ít người có tài trí thông minh, muốn có cơ duyên này mà không được, thật sự là có thể gặp không thể cầu. Ngày nay các bạn gặp được rồi mà không biết trân quý, không biết tu, vậy thì thật sự đáng tiếc, thật sự đã luống qua. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến chỗ này.